

UCHWAŁA Nr XLI/398/2022
RADY MIEJSKIEJ W IZBICY KUJAWSKIEJ
z dnia 29 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania za 2021 rok z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny wraz ze wskazaniem potrzeb

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 559 ze zm.) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się roczne sprawozdanie za 2021 rok z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadań, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Izbicy Kujawskiej .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Marek Śledziński

Załącznik do Uchwały Nr XLI/398/2022
Rady Miejskiej w Izbicy Kujawskiej
z dnia 29 marca 2022 r.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY ZA ROK 2021 ORAZ POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ NA 2022R.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który do dnia 31 marca każdego roku zobowiązuje Burmistrza do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją tych zadań.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oprócz zadań nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego określa całokształt zadań administracji publicznej z zakresu wspierania rodziny.

W celu realizacji zadań związanych ze wspieraniem rodziny Rada Miejska w Izbicy Kujawskiej Uchwałą Nr XIX/141/2020 z dnia 27.02.2020r. przyjęła Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022.

Założeniem programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do funkcjonowania, poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

Celem głównym Programu jest: Tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Ponadto wyznaczono 4 cele szczegółowe, które dotyczą:

- 1) Zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
- 2) Zapobiegania powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
- 3) Zapobiegania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
- 4) Wspierania interdyscyplinarnego rodzin, dzieci i młodzieży.

Zarządzeniem Nr 132/2020 z dnia 28 stycznia 2020r. Burmistrz Izbicy Kujawskiej wyznaczył Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Izbicy Kujawskiej do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy nr 1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny - realizowano przez pomoc finansową, usługową i rzeczową.

W roku 2021 ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 578 osób z 235 rodzin. Pomocą objęto 35 rodzin (135 osób w tych rodzinach), w których miała miejsce bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wśród tych rodzin było 20 rodzin niepełnych i 11 rodzin wielodzietnych.

Najczęstszą formą pomocy były zasiłki okresowe oraz zasiłki celowe w szczególności na zakup opału, żywności i leków.

Wszystkie chętne dzieci, wymagające pomocy w postaci zakupu obiadów, korzystały z tej formy wsparcia. Pomocą objęto 75 dzieci z trzech szkół i przedszkola. Ponadto dzieci z naszej gminy uczęszczające do szkoły w gminie Boniewo również objęto pomocą w tym zakresie. Dla 4 dzieci z zaburzeniami psychicznymi zapewniono specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane przez pedagoga specjalnego i logopedę i fizjoterapeutę.

Ośrodek pomocy społecznej realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Rodzina 500+, w ramach której pomocą objęto 839 rodzin.

Na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych ze wsparcia skorzystało 505 rodzin.

Na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów skorzystało 68 dzieci, które otrzymały świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W ramach Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny wydano 53 karty dla rodzin z dziećmi i 15 dla rodziców, którzy mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. W 2021r. złożono łącznie 18 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny

W gminie świadczona była także pomoc materialna dla uczniów w formie stypendiów socjalnych na zakup podręczników i przyborów szkolnych. Z tej pomocy w 2021r. skorzystało 118 dzieci.

Rodziny mogły korzystać ze wsparcia w formie dodatków mieszkaniowych. W 2021r. z tej formy pomocy skorzystały 73 rodziny.

Do zadań własnych gminy, w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy m.in. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Współfinansowanie przez gminę pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka albo w pieczy zastępczej wynosi:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z powyższym obowiązkiem nasza gmina współfinansowała:

- pobyt 4 dzieci w rodzinie zastępczej na kwotę 19 626,50 zł.
- pobyt 4 dzieci w rodzinnym domu dziecka na kwotę 54 240,56 zł.
- pobyt 2 dzieci w placówce opiekuńczo wychowawczej na kwotę 3 634,96zł.

Wsparcie rodzin z osobami niepełnosprawnymi to jeden z priorytetów w pomocy społecznej. Stąd też podejmowane były działania ustawowe mające na celu poprawę sytuacji osób z niepełnosprawnościami, w tym umożliwienie im rehabilitacji nie tylko zdrowotnej, ale również społecznej i zawodowej. W tym celu :

- ✓ Rodziny w naszej gminy korzystały ze świadczenia przewidzianego ustawą pomoc państwa w wychowywaniu dzieci.
- ✓ Istniała możliwość skorzystania z Programu „Za życiem” obejmującego m.in.: zapewnienie wszechstronnej opieki nad kobietą i dzieckiem w czasie ciąży i po porodzie, pomoc w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, dostęp do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, a także specjalistyczne poradnictwo i pomoc asystenta rodziny.
- ✓ Z uwagi na problem niepełnosprawności rodziny korzystały ze wsparcia finansowego w postaci różnych świadczeń przewidzianych ustawą o świadczeniach rodzinnych.

✓ W ramach PFRON istniała możliwość udzielenia pomocy na dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego czy likwidacji barier architektonicznych. Ponadto OPS współpracował z Fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Pracownicy socjalni przy okazji przeprowadzanych wywiadów środowiskowych monitorowali sytuację zdrowotną rodzin zwłaszcza dzieci i młodzieży. Asystent rodziny również zwracał uwagę, czy dzieci objęte jego wsparciem nie wymagały pomocy zdrowotnej. OPS w sytuacjach trudnych na bieżąco współpracował ze służbą zdrowia.

Uzyskaniem przez dzieci i młodzież jak najlepszego wykształcenia i rozwoju, promowaniem zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, troski o środowisko naturalne w szczególności zajmowały się placówki oświatowe z terenu gminy poprzez realizację różnych programów.

W 2021 r. na terenie gminy funkcjonowały: 1 przedszkole; 3 szkoły podstawowe; zespół szkół w tym: 1 liceum ogólnokształcące; 1 liceum ogólnokształcące dla dorosłych; szkoła branżowa I i II stopnia (wielozawodowa), technikum oraz szkoła policealna.

Podobnie, jak w poprzednich latach w szkołach czynne były świetlice, w których dzieci miały możliwość skorzystania z pomocy w odrabianiu lekcji oraz uczestniczyły w zajęciach opiekuńczo-wychowawczych oraz rekreacyjnych na boisku „Orlik 2012”(edukacyjnych i terapeutycznych). Placówki oświatowe zapewniały uczniom udział w zajęciach wyrównujących szanse: zajęcia rewalidacyjne, korekcyjno – kompensacyjne, logopedyczne, wczesnego wspomagania rozwoju, rozwijające zainteresowania oraz w ramach programu MEiN zajęcia wspierające uczniów po powrocie do szkoły po okresie zdalnego nauczania, szkoła w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej zapewnia opiekę pedagoga, psychologa oraz nauczyciela specjalisty współorganizującego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (autyzm, zespół Aspergera, sprzężenia) .

Dzieciom niepełnosprawnym zapewniono dostępność kształcenia poprzez: zatrudnienie specjalistów, likwidację barier architektonicznych, organizację zajęć nauczania indywidualnego.

W ramach zwiększenia dostępności kształcenia uczniowie niepełnosprawni mieli możliwość korzystania z transportu do szkół organizowanego przez gminę. Należy wspomnieć, że z uwagi na panującą pandemię szkoły dotknęły ograniczenia, przez które nie mogły w pełni wdrożyć zaplanowanej dla dzieci oferty wsparcia.

Cel szczegółowy nr 2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

W celu zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych asystent rodziny we współpracy z pracownikami socjalnymi na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Polegało to na wizytach pracowników ops w środowiskach tych rodzin, prowadzeniu wywiadów środowiskowych, przeprowadzaniu rozmów telefonicznych, sporządzaniu notatek służbowych. Ponadto pracownicy ops na bieżąco współpracowali z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji mających kontakt z rodziną problemową.

Na terenie gminy Izbica Kujawska funkcjonował Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Uzależnionych i ich Rodzin. W punkcie konsultacyjnym dyżury pełnił **psycholog/terapeuta**, który pomagał rodzinom z problemem uzależnienia, zwłaszcza w których występowała przemoc, zagrożonym wykluczeniem społecznym i borykającym się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi.

W 2021r. ze wsparcia psychologa skorzystało 59 osób (w tym 23 kobiety, 19 mężczyzn i 17 dzieci), z uwagi na przemoc w rodzinie z pomocy psychologa skorzystało 18 osób (w tym: 7 kobiet, 2 mężczyzn i 9 dzieci). Z terapii uzależnień, skorzystało 18 osób (w tym 4 kobiety, 12 mężczyzn i 2 dzieci).

W siedzibie Urzędu Miejskiego w Izbicy Kujawskiej w 2021r. działał Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, który cieszył się zainteresowaniem. Radca prawny, udzielał pomocy prawnej między innymi w zakresie prawa rodzinnego.

Rodziny mogły korzystać z pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lubrańcu, w której prowadzone są działania wspierające rodzinę takie jak:

- szkoła dla rodziców- trening umiejętności wychowawczych dla rodziców
- zajęcia socjoterapeutyczne
- zajęcia psychomotoryczne
- zajęcia wspierające rozwój małego dziecka
- zajęcia logopedyczne z elementami integracji sensorycznej

Jednym z istotnych zadań w pracy z rodziną wyszczególnia się wsparcie środowiska, tzn. sąsiadów, rodzin zaprzyjaźnionych, tzw. **rodzin wspierających**.

Gmina Izbica Kujawska w 2021r. zaprosiła do współpracy rodziny, które chciałyby zostać rodzinami wspierającymi dla rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Niestety, do tej roli nie zgłosiła się żadna rodzina.

Rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze w pierwszej kolejności wykorzystują wsparcie członków swoich rodzin, np. dziadków czy rodzeństwa. W sytuacji, gdy rodzina dalej przeżywa trudności, mimo wsparcia ze strony najbliższej rodziny, udzielana jest pomoc społeczna, gdzie szczególną rolę odgrywa asystent rodziny.

Cel szczegółowy nr 3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

Rodziny posiadające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej w stosunku do swoich dzieci potrzebują pomocy w zakresie organizowania tym dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych czy zaburzeń zachowania.

Pomocną w zapobieganiu niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży byłaby **placówka wsparcia dziennego**, np. świetlica środowiskowa.

Na terenie gminy Izbica Kujawska w 2021r. nie funkcjonowała taka placówka. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w gminie, była realizowana w świetlicach szkolnych. Placówki oświatowe organizowały: uroczystości przedszkolne, szkolne służące wzmocnieniu więzi rodzinnych.

Realizowana była systematyczna współpraca z rodzicami poprzez min. informowanie o postępach dzieci o ich kłopotach i problemach, ustalanie wspólnego frontu oddziaływań wychowawczych, organizowanie konsultacji indywidualnych.

Miejsko-Gminne Centrum Kultury w Izbicy Kujawskiej również włączyło się w organizowanie zajęć dla dzieci w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Organizowane były pikniki rodzinne, Dzień Dziecka, zajęcia taneczne, Wakacyjny Tydzień, wycieczki, itp.

Cel szczegółowy nr 4. Wspieranie interdyscyplinarne rodzin, dzieci i młodzieży.

Rodzina przeżywająca trudności miała zapewnione wsparcie i pomoc asystenta rodziny.

Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie oraz całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

Elastyczny i nienormowany czas pracy asystenta służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodzin objętych opieką.

W celu usprawnienia funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym oraz rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, asystent rodziny:

- dbał o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin a mianowicie: mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych;
- pomagał w rozwiązaniu problemów psychologicznych klientów, tj. emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupach rówieśniczych;
- wspierał swoich klientów w podejmowaniu aktywności społecznej;
- współpracował z jednostkami administracji samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami specjalizującymi się w działaniu na rzecz dziecka i rodziny;
- motywował do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomagał w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, wspierał w przełamywaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce;
- współpracował z rodzinami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i zacieśniania więzi rodzinnych.

W niektórych przypadkach nie ma u rodziców woli zmiany sposobu życia. Dzieje się tak w szczególności w tych rodzinach, gdzie dominującym problemem jest alkoholizm. Brak chęci podjęcia leczenia uzależnienia czy zaniedbywanie potrzeb dzieci, staje się przyczyną ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej.

Również na terenie naszej gminy było widoczne zjawisko niechęci współpracy rodzin z pracownikami ośrodka pomocy społecznej oraz pracownikami szkoły w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.

W takich przypadkach wystąpiła potrzeba skierowania sprawy do sądu.

W roku sprawozdawczym pracę w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Izbicy Kujawskiej kontynuował jeden asystent rodziny zatrudniony na pełen etat.

Koszt wydatków poniesionych na realizację tego zadania wyniósł 58 605,33zł., z tego kwota 2 000,00 zł. była dofinansowana z „Programu asystent rodziny na rok 2021”

Asystent rodziny wsparciem objął 15 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych o łącznej liczbie 56 osób w tych rodzinach (w tym 34 dzieci).

Jednym z zadań gminy wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest tworzenie asystentom rodziny możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych w celu przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu oraz zachowania i wzmocnienia kompetencji zawodowych tej grupy zawodowej. W 2021r. asystent rodziny nie uczestniczył w szkoleniach z uwagi na ograniczone środki finansowe.

Szczególną troską i opieką objęte zostały rodziny doświadczające przemocy. Powołany przez Burmistrza Izbicy Kujawskiej Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele różnych instytucji, którzy łączą swoją wiedzę i umiejętności w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy i pomocy rodzinom dotkniętym tym zjawiskiem.

W 2021r. zostało założonych 14 Niebieskich Kart w 13 rodzinach. Powołano 14 grup roboczych, które podczas spotkań z osobami doznającymi przemocy i sprawcami przemocy opracowały i realizowały szczegółowy plan pomocy rodzinie. Grupy objęły pomocą 45 osób, w tym 13 dzieci.

Podsumowanie

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022, podobnie jak w poprzednim roku, jest jednocześnie sprawozdaniem z wykonania zadań gminy

wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Analiza danych zebranych w niniejszym opracowaniu pozwala stwierdzić, iż większość zaplanowanych w nim działań została zrealizowana. Niektóre z nich, z uwagi na epidemię, nie mogły niestety być wprowadzone w życie, bądź realizowane były w ograniczonym zakresie.

Jak wynika z powyższego zestawienia, rodziny z dziećmi mogą liczyć na znaczące wsparcie finansowe ze strony gminy, dzięki czemu mają możliwość zaspokojenia najważniejszych potrzeb dzieci, w tym: bytowych, edukacyjnych oraz związanych z rozwojem zainteresowań i wypoczynkiem.

Skuteczność realizacji działań na rzecz rodziny, będzie możliwa wyłącznie przy interdyscyplinarnej współpracy wszystkich instytucji oraz organizacji realizujących zadania na rzecz dzieci i rodzin z terenu gminy Izbica Kujawska.

Dla prawidłowej realizacji Programu nałożonego ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej konieczne jest :

1. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowaniem dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka oraz z pobytem dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo- wychowawczej.
2. Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z dalszym zatrudnianiem asystenta rodziny.
3. Zabezpieczenie środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji i kompetencji zawodowych asystenta rodziny.
4. Dalsza współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. Wypracowanie skuteczniejszych działań głównie pomiędzy szkołą, policją, sądem i ops.
5. Podjęcie trudu utworzenia placówki wsparcia dziennego, tj. świetlicy, koła zainteresowań, ogniska wychowawczego.

Konieczne jest aby wszystkie instytucje i organizacje, które mają w swych zadaniach pracę z rodziną podejmowały inicjatywę zintegrowanych i całościowych działań na rzecz dzieci i ich rodziców, co przyczyni się do wzrostu skuteczności w udzielaniu pomocy rodzinom posiadającym trudności opiekuńczo – wychowawcze.

Izbica Kujawska dnia 24.03.2022r.

Uzasadnienie do Uchwały Nr XLI/398/2022
Rady Miejskiej w Izbicy Kujawskiej
z dnia 29 marca 2022 r.

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy - zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym - przyjmowanie sprawozdań z działalności burmistrza.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Ww. potrzeby stanowią w myśl art. 179 ust. 2 ustawy, podstawę do uchwalenia przez radę gminy gminnych programów wspierania rodziny.

W uchwale przedstawiono sprawozdanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Izbicy Kujawskiej z realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny za ubiegły rok.

Określono także potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2022r.

Mając powyższe na uwadze, wywołanie uchwały jest uzasadnione.